

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre — — — 16 kor.
 Negyedévre — — — 4 „
 Helyben háshoz hordva:
 Egész évre — — — 20 kor.
 Negyedévre — — — 5 „
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre — — — 24 kor.
 Negyedévre — — — 6 „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 keddnap utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaszedését
 vagy megőrzését nem vállalja.

Hirdetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 3 fillér.

NAGYVÁRAD, decz. 12.

A megyei pénztárak államosítása.

Tíz esztendővel ezelőtt megalkotta a magyar parlament a közigazgatás államosításáról szóló két paragrafusból álló törvényt, az ugynevezett Lex-Szapáryánát és ime, az államosításnak első részletét sem akarják elfogadni az ellenzéki pártok — még a 67-es alapon álló néppárt sem.

Mi mindenkor nagy tisztelői voltunk és vagyunk a magyar történelmi tradícióknak, készséggel elismerjük azért azokat a fényes érdemeket, melyeket a vármegye, ez a még Szent István korából származó speciális magyar intézmény a magyar alkotmány védelmében szerzett s a melyek révén az alkotmány védőbástyájának diszes czimét vívta ki magának. És éppen erre való tekintettel még most is, az új magyar alkotmány 35-ik évében, még most is, a mikor a honti, torontáli, nyitrai és turóczi állapotok ugyszólván általánosak mind a 63 vármegyénél s a Kaffka Lászlók nem győzik vizsgálni a különféle visszaéléseket, — — — még most is hivei vagyunk a vármegyei és törvényhatósági autonómiának és nem vagyunk barátai a minden szabadságot absorbeáló állami omnipotenciának és nem vagyunk barátai a végnélkül való centralizálásnak.

De mindezek mellett is elérkezettnek tartjuk az időt a vármegyei pénztárak

reformálására, illetőleg a tervezett állami kezelésbe való átvételére.

Hogy ezt a véleményünket megokoljuk, nem szükséges hivatkozni a Krivány-féle sikkasztásokra és az egész országban nagyon sűrűn előforduló kisebb-nagyobb visszaélésekre, a melyek már-már azt a meggyőződést érlelték meg országszerte, hogy a közpénz minálunk valóságos Csáky szalmája. Nem akarjuk az egyes példák felsorolásával gyengíteni a köztisztviselők iránt tartozó tiszteletet.

Csak arra hivatkozunk, a mit maga Széll Kálmán említett fel az ország színe előtt, hogy mily lanyha e téren minálunk az ellenőrzés. A főispán és az alispán megtartják ugyan lelkiismeretesen a vizsgálatot — de csak a központban, ott is legfeljebb egyszer-kétszer egy esztendőben, többet nem is tehetnek, idejük sem lenne reá, tehát nem panaszképpen hozzuk fel, és nem ritkán ez a vizsgálat is előre be van jelentve.

És hogyan adják meg a felmentést a községi számadásokra? Az évnegyedes megyegyűlések 300 tárgya közül 200—250 községi számadás akad. Ezek a tárgysorozat legvégén vannak, rendszerint a közgyűlés második napján kerül rájuk a sor, a mikor már a megyegyűlés tagjai közül csak a tisztviselők vannak jelen. Az előadó egyszerre terjeszti elő a szörnyű nagy csomag számadást s néhány perc alatt kimondja a gyűlés a felmentést.

Az a reform, a melyet ma általánosságban elfogadott a képviselőház, czél szerűen oldja meg a megyei pénztárak kezelését és ellenőrzését, elveszi a terhet és felelősséget az alispán vállairól (a ki

a nélkül sem teljesíthetne rendszeres és szakszerű ellenőrzést), állami közegekre rubázza azt, a nélkül, hogy az autonómiát sértene.

Ettől nincs mit félni az autonómiát, ez csak hasznára lesz — úgy véljük — a vármegyének is, a községeknek is, a tisztviselőknek is.

ORSZAGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, decz. 12.

Tallian Béla elnököl.

A múlt ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után elnök jelenti, hogy Rakovszky István és Kovács Pál képviselők a nyitrai megyei politikai üldözések tárgyában sürgős interpellációt jelentettek be.

Rakovszky István kéri a házat, hogy már 1 órakor előadhassa interpellációját.

Széll Kálmán miniszterelnök e kérelembe beleegyezik.

Következett a napirend, vagyis:

a vármegyei pénzkézelés.

Haydin Imre: Konstatálja, hogy a vita eddigi szónokai mind védelmezői voltak a vármegyei rendszernek.

Madarász József: Nagyon helyesen!

Haydin Imre: A beterjesztett javaslat nem tartalmaz támadást a megyei önkormányzat ellen. (Ellenmondás balról). Tagadja, hogy a pénzkézelés elvétele a megyétől csorbítaná annak autonómiáját. A törvényjavaslatot az állam szempontjából is elfogadja, mert az állam, ha felelősséget vállal, akkor kell, hogy az ellenőrzést is gyakorolja. Azt, hogy a terhet és felelősséget az állam leveszi a vármegyéről, mindenki csak örömmel üdvözlö.

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Az „illender“.

Irta: Benedek Elek.

A gyorsvonat bekanyarodott az Olt völgyére s fűtyentve száguldott el Alsó-Rákos mellett. Az ebédlokosiban ép akkor szolgálták fel a fekete-kávé az ide-oda dülöngélő pinczerek, a minek nagyon örültek az utasok, mivelhogy végre rágyújthattak. A férfiak is, az asszonyok is. Finom szivarok és cigaretták füstje, illata töltötte meg az ebédlokosit. Több volt a cigarettá, mint a szivar. A mi annyit jelent hogy az utasok nagy része oláhországi meg erdélyi volt. Az oláh dámák versenyt füstöltek az urakkal s mind francziánul társalogtak, ezzel mutatván, hogy ők — oláhok. A minthogy némely emberről a német beszédből tudod meg — magyar voltát.

Az egész kocsiiban egy asszony volt, a ki nem cigarettázott. Fialal, alig husz éves lehetett, vele szembe ült egy ur, valamivel tul a harminczon, nyilván az asszonyka férje. Az utasokkal nem törődtek, az asszonyka csak nagy ritkán vetett lopva egy-egy pillantást a cigarettázó asszonyokra, de ép oly hirtelen le is sűtötte a szemét, fűlig pirult: nem kellett ahhoz nagy arczismeret, hogy az iruló-piruló

asszonyka nem rég állhatott a pap előtt. Tán ép az előző napon. Zavartan tett czukrot az ura kávéjába, a kelleténél többet, de ez igazán mindegy volt: több, kevesebb — Zoltán urnak felségesen izlett a kotyvalék. És fogván egyik kezével az asszonyka kezét, édes boldogan merült el lelke, szeme a gyönyörű képbe, mely az ablakon át eléje tárult s mely sohasem volt oly szép, mint most. Megilletődve mondta az asszonyknak:

— Itt kezdődik az én hazám. Az én kicsi hazám. Ugy-e szép?

— Fenséges szép. De jó, hogy hallgattam reád . . .

— Ha elmondanám, — folytatta Zoltán — hogy minő emlék köt e tájhoz, éppen ehhez a helyhez, a hol most elhalad a vonat — — — nem hinnéd el!

Az asszonyka adta a tapasztaltat, a mi igen jól állott neki.

— Ó tudom. Elmondjam helyetted?

— Kíváncsi vagyok rá!

— Nos, Zoltán ur, mikor még alig pelyhedzett az álla, itt kóborolt az erdőben, puszkával a vállán, aztán kikerült az Olt mellé s a mint ábrándozva ödöngött a parton, egyszerre csak mit lát — —

— Nos mit?

— Azt a bizonyos süldő leánykát, fehér pettyes karton ruháskában. Szőke volt a haja.

Nefejejtsék a szeme. Megpillantani s megszeretni egymást mindez egy pillanat műve. Nem ugy volt?

Zoltán ur önkéntelen fölnevetett. Az utasok mind oda néztek, de ő ügyet sem vetett rájuk, közelebb hajolt az asszonykához és mélyen a szemébe nézett.

— Ugy volt, a hogy maga mondta, csak hogy nem itt történt az. Ide más emlék köt, ezt maga ki nem találja, kedvesem. Igen, én jártam itt, sokszor, nagyon sokszor. Egy nap huszszor is végimentem az Olt partján, itt ni, éppen itt, meg vissza, de a vállamon nem volt puszka. Egyéb volt. Egy nagy, idomtalan nagy vaslapát . . .

Most az asszonyka nevetett föl.

— Vaslapát! Megint bolonddó akar tenni. Vigyázzon!

— Ismétlem, egy nagy vaslapát. Amott valahol, most már nem kapja szemem a helyet, de majd fölkeresem egyszer — volt egy nagy homokbánya. És állott ottan sok-sok szekér. A szekerek mellett emberek. Mindnek kezében vaslapát volt. Versengve hányták a homokot a szekerekre, mivelhogy minden szekér homokért fizettek két piczulát. Annyit, a mennyit most én itt a pinczérnek adok. Aztán mikor színültig teltek a szekerek, biztatta kiki a lovát, mind első akart lenni a töltésen, hogy hamarosan lehányja a homokot, aztán vissza ismét a

Babó Mihály: A közigazgatási szervezet kérdését nagy alkotmányjogi kérdésnek tartom. Jelen benyújtott javaslat ellenmondásban van egy félévvel ezelőtt ugyanezen kormány által itt elfogadott törvénnyel. Méltóztassanak csak vissza helyezni a megyét ősi jogaiba. Méltóztassanak neki megadni mindazon jogokat, melyek a 48-iki törvény és a korábbi gyakorlat szerint megilletik, akkor meg vagyok róla győződve, azok a vármegyék minden- esetre méltó utódai lesznek annak a dicső vármegyének, melyet a 48-iki törvény az alkotmány védbástyájának mondott. (Helyeslés). Hosszasan foglalkozik a vármegyei szervezettel, melynek fenntartását szükségesnek véli. A bajok orvoslására elegendőnek tartaná, ha a miniszterelnök ur 16 ellenőrt kinevezne, a kiknek kötelessége lenne a vármegyei pénztári kezelést állandóan ellenőrizni.

Szell a megyei pénzkészletéről.

Szell Kálmán: Az ellenzéki férfiak úgy tüntették fel e törvényjavaslatot, mintha ez halálharc lenne a vármegyék autonómiája ellen.

Ugy tüntetik fel, mintha itt egy veszélyes amputációra kerülne a sor. Pedig hitem és meggyőződésem szerint erről szó sincs és így most én nem helyeslem a csatározás módját. Sor majd erre is kerül, de e törvényjavaslat erre okot nem szolgáltat.

Babó képviselőtársam ajánlja, nevezek ki 16 vármegyei ellenőrt és akkor a vármegyék pénztári kezelését ellenőrizni lehet. Csak hogy e törvényjavaslatban nem arról van szó, hanem arról, hogy az országban a vármegyei pénztári kezelés egyöntetű legyen. Így ha elfogadnám Babó képviselőtársam javaslatát, ezzel célt nem érnek.

Az ellenzék is azt mondja: reformáljunk. O is azt mondja. De aki tisztán a régi avitíkus megyei önkormányzat alapján akar reformálni, az ellenkezik az állam fejlődésével, az egységes magyar nemzet érdekével. (Zajos helyeslés jobbról). Babó sok mindent követel az államtól — sehol annyi terhet az állam terhére nem veszek át, ő se teszi. Nem akar centralizálni, decentralizálni akar. De mikor az állam terheket vesz át, hogyan lehet azt mondani, hogy terheket rak a községekre?

Babó Mihály: A népet fogjuk megterhelni!

Szell: Tudom én, hogy végeredményben a népet terheljük. Nem tulajdonítok a közbeszólásnak sok fontosságot. — Rámutat a megyei számvitelre. A községek beküldik a számadásokat a megyei közgyűlésre, összegyűl vagy 150 számadás, akkor egyszerre elöveszik, ha már nincs a közgyűlésnek érdekesebb tárgya s tömegesen megadják abszolutorinmot ugyanazon

tisztviselőknél, akik ellenőrizték e számadásokat. (Hosszas helyeslés a jobbon és a szélsőbalon).

Ez tarthatatlan állapot, az államosítás sok millió koronát fog így pontosabban kezelni. Ez a szolgálat csak pénztári szolgálat, nem megyei szolgálat. Ez nem öli meg a megyét: az oroszoknak a rendőrkapitányok elvétele se ölte meg a megyét. Ez csak biztossá teszi a pénztári kezelést, fölmenti egy olyan terhes ellenőrzéstől az alispánt, melyre alig van ideje.

Benedek ezt a törvényt »csiribiri« törvénynek nevezi. No hát nem az. A reformnak nem kell nagy szavakkal történni, ha az apróbb bajokat orvosolja.

Kiáltás jobbról: A szegény népre nagy áldás!

Szell: En azon leszek, hogy az egész reform nagy koncepcziója elkészüljön. (Helyeslés jobbról). Nagy kegyelettel viseltem a vármegye régi szerepe iránt. Védbástyája volt az alkotmánynak. De már a 48-iki törvényekből, Kossuth nyilatkozataiból is az világlik ki, hogy ezt a rendszert össze kell egyeztetni a modern parlamentarizmus rendszerével. Legyen a megye az önkormányzat fokusa, de az irányítás, elhatározó dirigálás az állam részéről legyen meg.

Azt is akarja, hogy a megye a törvénytelenül elrendelt adó vagy ujonczozási rendelet ellen opponálhasson. (Eljenzés, taps a jobboldal egy részén. Kiáltások a szélsőbalon: Most opponálhat!) Azt akarja, hogy a megye önkormányzata megmaradjon, de ne lehessen az országnak olyan tisztviselője, aki a kormány-nak, a miniszternek rendeletét nem teljesíti s ne álljon a felelős miniszter hatásköre alatt.

Babó: Van-e olyan?

Szell: Van. Es így nem lehet kormányozni. Hogy az adminisztráció jó legyen, az ennek az országnak még nagyobb haszna lesz, mint az igazságszolgáltatás reformja. De a közzabadságokat se akarja megnyirbálni. Tizennégy nagy masszív kérdéssel van szó, ezek közt öt van olyan, mely a közzabadságot érinti törvényes alapon, de majd meggyőződnek, hogy nem bántják a megyét.

Hellebranth Gézával szemben vitatja, hogy a javaslat egyszerűsít. A vármegyéknek örülnek, hogy jövőre nem fognak vesződni a pénztár kezeléssel. A javaslat elfogadását kéri. (Zajos helyeslés.)

Babó Mihály a miniszterelnökkel szemben félreértett szavait igazítja helyre.

Öt perc szünet.

Szünet után:

Sreter Alfréd az igazoló bizottság nevében kijelenti, hogy **Apponyi Gyula** gr. ellen

beadott petíció — hogy t. i. nem választó — visszautasított, mert kitűnt, hogy Apponyi föl van véve a választói jegyzékbe.

Elnök kijelenti, hogy Apponyi a végleg igazolt képviselők sorába igtattatik.

Haydin János személyes kérdésben szól, visszautasítva a Rakovszky által ellene tett megjegyzéseket.

Ezután folytatták a megyei pénztárkezelésről szóló javaslatot.

Szederkényi Nándor szól hozzá. Kifejtette kifogásait, polemizált a miniszterelnökkel.

Szell Kálmán erre is felelt, ezután szavaztak. A többség elvetette Benedek javaslatát s elfogadta a törvényjavaslatot.

Szell Kálmán miniszterelnök — több oldalról hangzott kérésre — a megyei restaurációk miatt indítványozza, hogy a ház **már holnap ne tartson gyűlést**. Indítványozza, hogy a legközelebbi ülés **1902. január 16-án legyen**. Akkor folytatják a most elfogadott javaslat részleteit.

Ezután az ujonczozási és véderőre vonatkozó javaslat s ezután a **budget javaslat** következik.

A ház az indítványt elfogadja.

Politikai üldözés Nyitrában.

Kovács Pál és **Rakovszky István** a nyitrai politikai üldözés ügyében a következő interpellációkat terjesztik elő:

I.

Sürgős interpelláció

a t. belügyminiszter urhoz.

1. Van-e tudomása a t. belügyminiszter urnak arról, hogy mily erőszakos módon járnak el a közönséggel szemben az összes nyitramegyei közigazgatási hatóságok, de különösen a galgóczi választókertületben fekvő pöstyéni és galgóczi főszolgabírói hivatalok szemmeláthatólag az ott közeledő képviselőválasztás befolyásolása céljából?

2. Helyesli-e a t. belügyminiszter ur ezen erőszakoskodásokat, de különösen a netelán előfordult kihágási esetekben első ízben azonnal a maximális büntetéseknek alkalmazását?

3. Hajlandó-e a t. belügyminiszter ur azonnal közbelépni és saját hatáskörében sürgősen intézkedni, — különösen a Galgóc kerületi képviselőválasztás tisztasága érdekében — hogy a törvényesség külszine és leple alatt ezen erőszakoskodások megszüntetessenek és mily intézkedéseket helyez kilátásba a zaklatott közönség mielőbbi megnyugtására?

beadja
Dr. Kovács Pál,
képviselő.

bányába. Adtak minden szekér homokra egy bádóg lemezt: minden lemez husz krajczárt ért. De nagy pénz volt ez!

Mondta az asszony halkan, suttogva:

— Maga is hánnya a homokot . . .

— Én is. Az apám is. A testvérem is. Mind itt voltak. Ah, ha látta volna maga, de serény egy munkás voltam én! Az apám biztatott: csak rajta, rajta! Itt a jó alkalom. A munka nem szegyen. Majd a kollegiumban de jól fog esni, ha lesz egy piczulád, a mi te szereztél! Kigyult arcczal suttogta az asszony:

— Tovább, tovább!

— Pünkösöd után volt. Felséges szép idők jártak. Kint háltnak Isten szabad ege alatt. Mintha leköltözött volna a csillagos ég a földre: az Ott mentén mindenütt tűz világolt, a tüzek körül férfiak, asszonyok, növendék fiúk kuporogtak, heverésztek, főtt a puliszka, pirult a fanyársra huzott szalonna s folyt a nótázás, mesemondás. De sok szép mesét tudtam akkor! Aztán a mihez egész nap nem jutottam, meglehetősen durva papírba valami barnás dohányt göngyöltettem, rágyújtottam s fújtam a füstöt a tűz világába és — ábrándoztam.

— Rólam, ugy-e?

— Igen, igen . . . Szőke haja volt, mint magának . . . Igen, ilyennek képzeltem . . .

— Ó maga kétszínű! No — csak tovább.

— Még most is érzem annak a dohánynak az illatát. A nevére is emlékszem. Illendernek hívtuk. Akkor még német világ volt. Most belföldinek hívják. Milyen finom dohány volt! S az illat! Ezek a cigaretták — ezek a szörnyű drága cigaretták — mind kapadohányból vannak ahhoz képest. Tudja, ha még egyszer szivhatnék abból az illenderből!

Az asszonyka mosolygott.

— Mily jó, hogy az idő mindent megszépít!

Kivett az asszonyka egy cigarettát az ura ezüst tárczájából, oszt a szájába dugta, ő maga gyujtotta meg a gyufát is.

— Tessék, uram, gyujtson rá. Nos? Nem finom az illata?

Mondta Zoltán bus lemondással:

— Semmiféle illata sincs.

— De hisz én érzem. Oly finom, szinte kedvem volna rágyujtani.

— Tessék . . .

— Mit gondol!

Történt pedig akkor, hogy két ifju lépett az ebédlokkociba, külsejükből itélve diákok. Letültek egy asztalka mellé, bort rendeltek, aztán elővették pakfon tárczájukat és sodoritanak jó vastag cigarettát. Es rágyujtottak. És szállott a füst, elterült a kocsiban, megcsapta Zoltán ur orrát.

— Ez az illat! Istenem! — riad fel Zoltán ur. Ez az! Érzed.

Mondta az asszonyka:

— Érzem, kapadohány-illat. Szeretném, ha a fiatal urakat megkinálnád a magad cigarettáiból.

— Tudod-e, minek az illata ez? Ez az illender! Istenemre, az.

Fölkelt az asztal mellől, egyenest az ifjakhoz tartott. Vitte a tárczáját is.

— Engedjék meg, fiatal barátaim, hogy megkináljam.

Az ifjak meglepődve néztek az előkelő urra.

— Kérem . . .

— Na, ne sértődjenek meg. Cserébe kérek egy cigarettára való dohányt.

A diákok összenéztek: ez az ur megbolondult.

— Tessék, akár kettőt.

Zoltán ur izgatottan sodorintotta meg a cigarettát s gyermekes örömmel ment vissza az asszonykához.

— És most gyujtsunk rá.

Az asszonyka végighuzta a gyufát a tartón.

— Isten neki. Hát gyujtson rá. Vén gyerek . . .

És szállt, gomolygott a füst, az illender dohány füstje.

És nem maradt senki az ebédlokkocsiban. Csak Zoltán ur meg a felesége. Na meg a két diák . . . (M. K. 228.)

II.

1. Van-e tudomása a belügyminiszter urnak azon üldözésekről és zaklatásokról, a melyek Nyitra- és Zala megye közigazgatási hatóságai által politikai szempontokból nap-nap után elkövetettek?

Nevezetesen van-e tudomása a belügyminiszter urnak arról, hogy

a) Beller nyitra-zsámboréti szolgabíró f. é. november hó 29. és 30-án a körülbelül 25 km. távolságban lévő községekből Benyó József, Kiska János és több lakosokat alaptalan ürügyek alatt megidézte, ez alkalommal jegyzőkönyvet szabályszerűleg fel nem vett, se ítéletet nem mondott, úgy, hogy ezen törvénytelen eljárásból is a zaklatás és üldözés ezáltal tisztán kivüláglik,

b) hogy Czeczer szolgabíró Vitenézen október 24-én több 16 éves gyermekeket valamennyi fedhetetlen előlethezért, mert állítólag 10 óra után kortes nótákat énekeltek mindjárt első ízben 60—60 korona pénzbüntetéssel sújtotta, a mi tekintetbe véve a tettet, az elkövetők korát, vagyontalan állapotukat, nem egyéb, mint barbarismus, melyet avval teljőzött meg, hogy a vádlottakat felebezési jogokra nemcsak hogy nem figyelmeztette, hanem még ezen joguk gyakorlásában gátolta is.

2. Ha nincs tudomása a t. belügyminiszter urnak ezekről hajlandó-e ezekről magának hivatalos tudomást szerezni.

3. Helyesli-e a t. belügyminiszter ur a közigazgatási hatóságok zaklató és üldöző eljárását, melynek indoka az illető zaklatottak politikai meggyőződése.

4. Ha nem helyesli, hajlandó-e ezen esetekre vonatkozó ügyiratokat bekövetelni és az eddigi eszközöknél hathatósabb eszközökkel az adózó polgárokat ezen hivatalos üldözésektől megvédeni, ha azoknak valódiságáról meggyőződik, az illető hivatalnokok ellen a fegyelmi eljárást megindítani és példás megbüntetésük által a jövőben ily eseteknek elejét venni.

Végre:

Hajlandó-e a belügyminiszter ur ezen talszigorú és igazságtalan büntetéseket a zaklatottaknak még az esetben is visszatéríteni, ha felebezési joguktól elestek volna.

Rakovszky István.

Szell Kálmán azonnal felelt *Rakovszky* interpellációjára s kijelenti, hogy ő megtette a megtorló intézkedéseket.

Rakovszky: Na hiszen szépen respektálták az intézkedéseit?

Szell: Igen is respektálták! Hiszen rendeleteim a legjobb rendben lettek végrehajtva.

Megtámadott mandátum.

Tegnap is tárgyalt a Kuria petíciót *Vavrik* Béla elnöklése és Kelemen bíró előadása mellett. Sőt a támadók kérvényen felül ellenkérvény is érkezett az ítélőtanácsához. Soron volt pedig tegnap a szepes-szombatikerület mandátuma, amelyet dr. Nosz Gyula szabadelvűpárti, Igló város volt polgármestere nyert el, kibuktatván a volt képviselőt, Kullmann János szintén szabadelvűpártit. A petícionálók persze etetés-ítatás és vesztegetéssel vádolják a győztes pártot s ugyancsak erről beszél az ellenkérvény. Miután pedig Nosz többsége csak 24 szónyi volt, az ellenpárt kéri, hogy az erénytelen szavazatok leszámítása után, amint a törvény 27. és 28. §-a rendel, Kullmann Jánost jelentsék ki megválasztott képviselőnek. Mindenestre azonban a választást megsemmisíteni kéri. Mivel a választásvédők csak tegnap nyújtották be az ellenkérvényt s ezt tanulmányozni jogában áll az ellenfélnek, a Kuria elhalasztotta a tárgyalást.

Városi közgyűlés.

Véget ért elég korán, de azért érdekesítő lefolyása volt a tegnapi városi közgyűlésnek.

A városatyák nagy számmal gyűltek össze s eljöttek azok is, akiknek megbízatásuk ez év végével lejár, hogy talán utoljára elfoglalják már megszokott helyeiket.

Jó részben a fogalmazó választása hozta össze oly nagy számban a városatyákat, de a közigazgatási bizottságban és a központi választmányban megüresedett helyek betöltése még nagyobb mozgalmat csinált a bizottsági tagok között.

Egyesek, szövetezve a páholytagokkal pucscsot készítettek elő s így történhetett meg az, hogy a 48-as és függetlenségi párt érdemes elnökét kibuktatta a közigazgatási bizottságból ugyanazon pártnak egy olyan tagja, aki éppen nem törte magát a képviselő választások idején, sőt teljesen visszahúzódtt a mozgalmától, amely a függetlenségi párt diadalát mozdította elő.

Sikerült továbbá ennek a szövetezettel a központi választmányból kibuktatnia dr. *Hoványi* Gyulát — ami érthető, hiszen katolikus, még pedig nemcsak névleges.

A jellemző dolog különben a következőképen történt:

Már a közgyűlést megelőzőleg egyesek erős korteskedést fejtettek ki a teremben, hogy a központi választmány jelöltjei közül törüljék dr. *Hoványi* Gyulát és *Sulyok* Istvánt irják be helyére. Erre találtak is elég szövetségest a szabadkőművesek között.

A szabadelvű bizottsági tagok egy része viszont erre azzal válaszolt, hogy a közigazgatási bizottság listájából törölje *Szokol* Tamást s helyére írta *Sulyok* Istvánt, a mi ismét csak kapóra jött a szövetség tagjainak.

Igy aztán előállott az az eredmény, amit alább közlünk, amely igen jellemző a szabadelvű párt fegyelmeire is, amely csak addig tart, míg a klikknek tetszik.

Mindenestre jó előjel a vasárnapi választásokra.

Egy körülményt minden esetre ajánlunk a főispán és a polgármester-helyettes figyelmébe.

A közgyűlési teremben a korteskedést nem lehet eltüntetni, de ennek is van bizonyos határa s különösen új dolog az, hogy olyan egyének is hangosan, egészen nyíltan korteskednek, akiknek legfeljebb csak a hallgatóság között van helyük.

A közgyűlés lefolyása a következő volt:

Beöthy László főispán elnökölt; — jelen voltak:

Dr. Baróthy Akos, dr. Bozóky Alajos, Frankó Endre, Guttmann József, dr. Hoványi Gyula, Kaczián Károly, Mezey Mihály, Miskolczy Barnabás, dr. Molnár Imre, Palotay László, Stark Gyula, Schörfli Agoston, Sipos Orbán, dr. Berkovits Ferencz, Bertsey György, ifj. Cser János, Czeglédi Jeremiás, Daday József, Déry János, dr. Grósz Menyhért, dr. Hoványi Géza, Ländler Ferencz, Mészáros József, Mihálovits János, dr. Radó Ignác, Sulyok István, Schütz Albert, Stern Herman, Széles Lajos, dr. Vucskics Gyula, Weisz Károly, Berger Dániel, dr. Kurländer Ede, dr. Moskovits József, Reismann Mór, Schwart Antal, Smetka György, Ternyei Antal, Weisz Mór, Balogh Döme, Bartsch Sándor, Bogtár Sándor, Bottó Ferencz, Czeglédi Sándor, dr. Dóri Ferencz, Farkas Izidor, Harmathy Károly, Hillinger Lipót, Hann Lajos, Huzella Gyula, Janky József, Kugler Albert, dr. Kazay Kálmán, Kunz Gusztáv, Mandel Adolf, Mihely Adolf, dr. Mihely Lajos, Mihely Pál, Molnár Lajos, dr. Munk Béla,

Munk Jakab, Markbreit Sándor, Müller Salamon, Nyiry György, Ováry Sándor, Pallay Lajos, Papp György, Pekánovits Imre, Plesz Aron, Rádl Ödön, Rendes Vilmos, Rothmann Jakab, Sonnenwirth Bernát, Steiner M. Albert, Szűts Sámuel, ifj. Ullmann Izidor, Weiszlovits Adolf, Weimann Béla, Rimler Károly, Istvánffy István, Lukács Ödön, Gerő Armin, Komlóssy József, Darvassy Lajos, Bordé Ferencz, Dús László, Tóth Márton, Sztarill János, Hegedűs Géza, Jablonszky Emil, Ragány János, Nemes Jenő, Szűcs Géza, Szűts István.

A polgármester-helyettes havi jelentése kapcsán részvétellel emlékezik meg néhai *Némethy* Károly volt törvényhatósági bizottsági tag elhunytáról. Az örökösök a haláleset alkalmából 100 koronát adtak a városi szegények javára. — Dr. Bulvovszky József polgármester családja újabb 3 hónapi szabadságidőt kér a beteg polgármester részére. — Bejelenti továbbá a vármoknál elkövetett visszaélések ügyében hozott ítéletét, amelyet már közöltünk.

Interpellációk.

Balogh Döme nem veszi tudomásul a jelentésnek a vámvisszaélések ügyében hozott ítéletre vonatkozó részét. A legbűnösebbeket csak pénzbüntetésre ítélték. Szabó Károly sem lett elbocsátva.

Előző *főispán* nem engedi meg, hogy a közgyűlésen fegyelmi ügyet tárgyaljanak. Tessék a jelentéshez szólni.

Balogh Döme azt kifogásolja, hogy két vámmossal szemben enyhén járt el a polgármester-helyettes.

Elnök ismételve figyelmezteti a szót, hogy fegyelmi dolgokkal és személyekkel ne foglalkozzon.

Balogh Döme kijelenti, hogy a jelentést nem veszi tudomásul. — Kérdi továbbá a polgármester-helyest, hogy a vámjóvedelem felosztása tárgyában beadott indítványát miért nem terjesztette a törvényhatóság elé? Már máskor is járt így beadott indítványával.

Rimler Károly az első kérdésre bővebben nem válaszol. Ítélt lelkiismerete szerint és az adatok alapján. — Az indítványt pedig *Balogh* Döme csak kedden délután adta be, az állandó választmány pedig kedden délelőtt ülésezett és így az indítványt nem tárgyalhatták. Az indítvány különben is a tanácshoz volt czimezve.

Balogh Döme a választ tudomásul nem veszi. Az indítványt a tanácshoz kellett beadni, de elő kellett volna azt a törvényhatóságnak terjeszteni. Ha már ötlet nem tekintették, respektálnák a miniszter rendeletét.

A közgyűlés többsége a választ tudomásul vette, a jelentéssel együtt.

Némethy Károly elhunytá felett részvételt jegyzőkönyvbe iktatta a törvényhatóság, az örökösöknek a 100 koronáért jegyzőkönyvi köszönetet mondott s végül dr. Bulvovszky József polgármesternek 3 havi szabadságidőt adtak.

A tanács előterjesztette a kereskedelemügyi miniszter leiratát, a melyben sürgős határozatot kér arra nézve, hogy a villamos vasutnak ad-e a város villamos erőt a létesítendő városi villamos telepből?

A tanács arra a korábbi álláspontra helyezkedik, hogy a vasut ügyét nem kapcsolja össze a világítás kérdésével. Javasolja, hogy irjon fel a város ilyen értelemben a miniszterhez s kérje a villamos vasut engedélyének késelem nélkül való kiadását.

A tanács javaslatát vita nélkül elfogadták.

A fogalmazó választása.

Ezután az ujonnan rendszeresített II. oszt. fogalmazói állás betöltésére került a sor.

A kijelölt bizottság a főispán elnöke alatt *Hlatky* Endre, Mezey Mihály, dr. *Hoványi* Géza, Palotay László, Reismann Mór és Miskolczy Barna tagokból alakult meg.

A jelölések megejtéséig a főispán a közgyűlést felfüggesztette.

Tíz percnyi szünet után a főispán újból megnyitotta a közgyűlést s a szavazatszedő bi-

zottságot Mezey Mihály elnöklete alatt Sulyok István és Farkas Izidor tagokból alakította meg a főispán.

Majd kijelentette, hogy a bizottság a fogalmazói állásra *Mendelényi* Bélát, *Baranyi* Menyhértet, *Novák* Józsefet és *Herczegh* Jenőt jelölte.

A szavazás megejtetvén, elnöklő főispán a következőkben hirdette ki az eredményt: beadatott 102 szavazat; ebből nyertek:

<i>Mendelényi</i> Béla	63,
<i>Baranyi</i> Menyhért	20,
<i>Novák</i> József	12,
<i>Herczegh</i> Jenő	6

szavazatot s így *Mendelényi* Béla 43 szótöbbséggel fogalmazóvá választott.

Választás a bizottságokba.

Még nagyobb korteskedés folyt a közgyűlésen a közigazgatási bizottság és a központi választmányban megüresedett tagok helyének betöltésénél.

A két bizottságra egyszerre szavaztak.

A *közigazgatási* bizottságban megüresedett öt helyre megválasztottak:

<i>Hlatky</i> Endre	77 szóval,
<i>Mezey</i> Mihály	76 >
<i>Miskolczy</i> Barna	76 >
<i>Frankó</i> Endre	74 >
<i>Sulyok</i> István	51 >

Szokoly Tamás, a bizottság eddigi tagja 38 szavazatot kapott s így kimaradt a bizottságból.

A *központi választmányba* 12 tagot választottak és pedig:

<i>Hlatky</i> Endre	80 szavazattal,
<i>Mezey</i> Mihály	79 >
<i>Rádl</i> Ödön	79 >
dr. <i>Friedländer</i> S.	78 >
dr. <i>Váradny</i> Zsigmond	78 >
dr. <i>Hoványi</i> Géza	78 >
<i>Radó</i> Ignác	78 >
<i>Pallay</i> Lajos	77 >
dr. <i>Dési</i> Géza	75 >
<i>Sulyok</i> István	60 >
<i>Szokoly</i> Tamás	52 >

A választmány eddigi agilis tagja: dr. *Hoványi* Gyula 44 szavazattal kimaradt a választmányból.

*

A honvédelmi miniszter visszaküldötte a katonai beszállásról alkotott szabályrendeletet, azon pótlás eszközése végett, hogy a beszálláslandó katonák számát ne szobák, hanem a törvényben megszabott férőhelyek szerint szabják meg.

A tanács a pótlás eszközését javasolja.

Balogh Döme nem fogadja el a szabályrendeletet, mert az újabb terhet hoz a polgároknak. Indítványozza, hogy térjenek felette napirendre.

Rimler Károly éppen a szabályrendelet által látná a mostani rendszertelenség orvoslását. Eddig önkényes volt az egész eljárás a katonák kiosztásánál, ezután pedig bizottság szabja meg a kiosztandó katonák számát. Kimutatja a szabályzatból, hogy a bolthelyiségek után is osztanak ki katonát.

Balogh Döme a felvilágosítás után indítványát visszavonta s így a szabályrendeletet elfogadták.

A Nagyváradi kath. Legényegylet ingatlanvétel iránti kérelmét, valamint ifj. *Bányai* István kártalanítási ügyében felvett egyezségi jegyzőkönyvnek az 1886. évi XXII. t.-cz. értelmében elfogadási záradékkal leendő ellátását a jövő havi közgyűlésre tűzték ki.

A város tulajdonát képező »Három Rózsa« épület bérletére megtartott árverés eredményét; — a »Szeles korcsma« épület bérletére megtartott árverés eredményét tudomásul vették.

A felső és alsó gyaloghidak bérletét meghosszabbították azzal, hogy a szegény iskolás

gyermek részére 120—120 szabadjegyet adnak a bérlet, továbbá kötelesek éjjel a hidat megvilágítani s a vámbáznál villamos csengőt alkalmazni.

A tolonczélémezésre megtartott árlejtés eredményét; — a város részére szükséges gyertya szállítására megtartott árlejtés eredményét — és a petróleum szállítására megtartott árlejtés eredményét tudomásul vették. Báró *Königswarter* Hermann kisszántói lakosnak a kövezet-, vásár- és hidvám megváltása iránt tett ajánlatát, valamint a nagyváradai lat. szert. Káptalannak kövezet- és vásárvám megváltása iránt tett ajánlatát elfogadták. Ifj. *Rimanóczy* Kálmánnak a városháza építéséből folyólag tett utó-ajánlatát, hogy a tiszta jövedelmet a városnak adja jótékonycélra, elfogadták.

A város házi pénztára bevételei és kiadásairól a folyó év III. negyedére szerkesztett kezelési kimutatást tudomásul vették. *Maresch* Károly nagyváradai lakossal a »Zöldfa« szálloda bérletére megkötött szerződést a jövő hónapban tárgyalják.

Heves vármegyének a beszállásolási törvény átdolgozása iránt intézett felirata és Szabadka szab. kir. város közönsége által a »Homestead« intézmény létesítése iránt intézett feliratok felett napirendre tértek.

Tallhammer József helypénzszedőt *Balogh* Döme ellenzése daczára nyugdíjazták.

Özv. *Nagy* Bálintné nyugdíjigényét megállapították.

Harabula Józsefnek a nyugdíjogosultak közül való törlesztését kimondó határozat elleni felebbezését elutasították.

Ezzel a közgyűlés véget ért.

UJDONSAGOK.

Kiesett a gyorsvonatból.

Megnőstült, négy hétig élvezte a házasság boldog perceit, ekkor az üzleti ügyek elszóliották a családi tűzhelytől. Ide városunkba igyekezett, de már csak halva érkezett, mert utközben kibukott a gyorsvonatból s csak a következő vonat hozta el testének roncsait.

Klein Ábrahám halmi-i illetőségű szászrégeni lakos, tegnapelőtt este indult el Szászrégenből, hogy Váradon meglátogassa *Fux* főrabbit s üzleti ügyeit lebonyolítsa. Révnél nagyon rosszul lett, főfájásról panaszkodott s többé nem tért vissza, nyomtalanul eltűnt.

A Rév utáni első órház előtt alig rohogott el a vonat s hagyta el a második alagutat, a vasuti őr egy férfit látott kiesni a kocsiból.

A jó lelkű őr az órházba vitte a haldoklót s megállította a 4 órás gyorsvonatot, mely felvette *Klein* tetemét. A következő vonattal érkezett meg Váradra s egyenesen a közkórházba szállították, a hol rövid idő alatt kiszemelt, mielőtt a szerencsétlenség részletei felől kihallgatni lehetett volna.

Valószínűleg véletlen szerencsétlenség áldozata, mert bajos dolog feltételezni, hogy a négy hetes házasság öngyilkossági szándékkal kötötte volna el tétét.

TAJÉKOZTATO.

December 14. Katonatisztek zeneestélye a Kereskedelmi Csarnokban.

December 15. Katholikus kör matinéja a főgimnázium dísztermében d. e. 11 órakor.

December 15. Városatyák választása.

December 18. Megyei gyűlés.

December 19. A Szt. László-egylet választmányi ülése

Január 8. Jogászbál a Kereskedelmi Csarnokban.

Február 8. Katholikus kör bálja.

* *Nemesi* előnév. Ö Felsője *Hoffmann* Géza nyugállománybeli czimzetes ezredesnek, valamint törvényes utódainak régi magyar nemességük épségben tartása mellett a *szászokabányai* előnevet díjmentesen adományozta.

* *A Katholikus Kör matinéja.* A vasárnap d. e. tartandó katholikus kör matiné műsorában változás történt. Az *Orsolya-zárda* igazgatója utolsó percében értesítette a rendezőset, hogy a növendékek nem léphetnek fel ezúttal a matinéban. A rendezőset a nagy zavarból *Persz* Ferencz mentette ki. Sikertelt u. i. *Persz* Ferenczét rávenni, hogy ugyszólván »beugorjon« s az ünnepélyen czimbalomjátékával gyönyörködtesse a közönséget. Az ifju czimbalom-művész már a multkori jogász-estélyen fel-tűnést keltett czimbalomjátékával, most pedig, ha beugrásképpen is, de igazán nagyszámu és előkelő közönség előtt lesz alkalma művészetét ragyogtatni.

* *Névjegyzékből kitörölt ügyvéd.* A nagyváradai ügyvédi kamara közhirre teszi, hogy *Kovács* Lajos margittai ügyvéd elhalálózása következtében az ezen kamara által vezetett ügyvédek névjegyzékéből kitöröltetett s irodája részére gondnokul *Farkas* György margittai ügyvéd rendeltetett ki.

* *Uj ügyvéd.* Dr. *Géher* Lambert a nagyváradai fiatalág kedvelt és képzett tagja tegnapelőtt tette le az ügyvédi vizsgálatot kitűnő sikerrel a fővárosban. A tehetséges uj ügyvédnek őszinte sikereket kívánunk.

* *Szegények ruhája.* *Gábor* János réti népköri elnök által megteremtett »Szegény gyermekek felruházó alapszervezete« ismét öt gyermek látatik el a szükséges ruházattal; óhajtanánk azonban ezt nagyobb kiterjedésűvé tenni s ez okból felkérjük a kör barátait, hogy a nemes eszme kivitelét némi ruha vagy pénzbeli segélylyel támogatni sziveskedjenek. A szives küldemények fenti elnökhöz czimzendők. *A választmány.*

* *Pillauatnyi felvétel a közgyűlésről.* Nálunk igazán felesleges volna a városatyák számát szaporítani. Egyrészt, mert ifjabbak ugy sem kerülhetnének be, mint amilyenek beann ülnek, mert az ellen tiltakoznának a tanár urak s a gondos mamák, másrészt aki városatyásdit akar játszani, az teheti szabadon. Egyszerűen elmegy a közgyűlésre, közbeszól, kapacitál, lábatlankodik, szavazatokat gyűjt s mert nem rendes városatyahát még rendre sem lehet utasítani. Tegnap is oda nem való elemek konfidenskedtek a szavazások idején legkisebb akadály nélkül. Ez tehát a legfrissebb ujság nálunk, hogy a városatyák száma korlátlan, viselkedésük még korlátlanabb s csakis abban találhatunk korlátoltságot, hogy ilyesmi meg-eshetik.

* * *

Párt harezról pedig ne beszéljen nálunk senki. Hát lehet-e nagyobb előzékenység egyik pártban a másik iránt, mint mikor maga buktatja ki saját elnökét? Hogy aztán akad párttag, aki a kibukott elnök helyébe bele ül, az már nem pártkérdés, csak izlés dolga.

x *Magyar remekírók gyűjteménye* a czime annak a nemzeti érdekű nagy irodalmi vállalatnak, mely a jövő év elejétől kezdve 5 kötetes félévi sorozatokban fog megjelenni. E gyűjtemény magyar nemzeti irodalmunk egyik legszebb, legnagyobb és legbecsesebb vállalata lesz, már csak azért is, mert benne lesznek — gonddal és szakértelemmel — egyöntetűen összegyűjtve nemzeti irodalmunk szellemi nagyságainak legjelesebb és örökbecsű alkotásai. E gyűjteményt óhajta Sebő Imre helybeli könyvkereskedő a közönség minden rétegében elterjeszteni azért, hogy arra csekély 3 koronás havi részletfizetés mellett előfizetést nyit. A teljes mű 55 vaskos kötetből fog állni s ára 220 korona lesz. Bővebb tájékozásul ajánljuk a mellékelt prospectust a közönség figyelmébe.

* *Földes* Arnold világhírű gordonka művész, ki most Bukarestben hanversenyezik a királyi udvarnál, d. cz. 27-én Kolozsvárt, decz. 29-én Aradon, majd Nagyváradon, Debreczenben

és Miskolcra fog hangversenyezni. Ezt a zseniális fiatal művészt impresszáriója 3 évre szerződtette 300,000 koronáért, a minnek fejében kétszázszor köteles játszani.

* **Jogász-bál.** Sok kicsi szöszke fej édes álma, sok kicsi barna fej bohó ábrándozása válik valóra január 8-án. Jogász-bál lesz az a nap a Kereskedelmi Csarnok fényes, fehér nagytermében. Készülnek rá a leányok és a leányos mamák — de nem kevésbé a jogászok és a jogászok papák is. Mert hogy a jogászok egyike lesz a legkedélyesebbeknek, az bizonyos. Nos akkor aztán az is bizonyos, a leányoknak egy báli ruhája örök emlékeiket fogja hirdetni a jó kedvnek — s a jogászok papák is előre följegyezhetnek januárba két elsejét. A jogászszal dolgozó ügyvéd urak nem különben. Erre a fényes bálra alakították meg tegnap a tisztikart következőkben:

Tisztikar: *Illés István* elnök, *Szolcsányi Béla*, *Beóthy Miklós* alelnökök, *Nagy Marcell* háznagy, *Persz Ferencz* pénztáros, *Hadházy Kálmán* ellenőr, *Géczy Imre* jegyző.

Rendezők: *Juricskay Barna*, *Alliquander Odön*, *Cseresznyés Béla*, ifj. *Szunyogh Péter*, *Varga Ákos*, *Harmathy Károly*, *Böszörményi Béla*, *Cseresznyés Jenő*, *Frank Géza*, *Frankó József*, *Medvigy Mihály*, *Fábry Albert*, ifj. *Zigre Miklós*, *Czuczor Vilmos*, *Mayer Emil*, *Jantsovits Jenő*, *Blayer Endre*, *Személy Kálmán*, *Szkalák Zoltán*, *Lukáts Béla*, *Popovits György*, *Bodó László*, *Dayka Endre*, *Reisz József*, *Papp Romulus*, *Krüger Jenő*, *Kádár Antal*, *Morvay Zsigmond*, *Soós Zoltán*, ifj. *Márkus János*, *Szunyogh Andor*, *Plattner Miksa*, *Görgey László*, *Rigó Zoltán*, *Kránczy Kálmán*.

* **A megyei pénztárnoki állás.** A képviselőház általánosságban elfogadta a vármegyei pénztárak államosításáról szóló törvényjavaslatot, de a részletes tárgyalást későbbre halasztották. Ilyen körülmények között be fogják tölteni Biharvármegyénél is a megyei főpénztárnoki állást. A legnagyobb valószínűség szerint *Jelinek Géza* helyettes pénztárnokot választják meg a diszes állásra.

* **Az Egán család köszönete.** *Egán Edének*, a szomorú véget ért felvidéki kirendeltségi biztosnak fivére: *Egán Lajos* miniszteri osztálytanácsos a napokban meleg hangú szavakban mondott köszönetet *Sivola Károly* rk. segédlelkésznek, a ki a szerencsétlen halállal kimúlt *Egán Edének* feladta a végszentségeket s a beszentelésnél is segédkezett, továbbá az ungvári kórházhoz három *irgalmas nővérnek* és azok főnöknőjének és végül *Steiner Béla* kórházi ellenőrnek. Együttal *Sivola* segédlelkésznek egy igen szép, ezüst fogantyúval ellátott ébenfabotot, az irgalmas nővérek főnöknőjének ezüst feszületet, a három *irgalmas nővérnek* egy-egy aranyérmét és *Steiner Béla*nak értékes mellűt küldött elismerése emlékéül.

Igazságszolgáltatás.

A jövő évi esküdtek névsora.

I.

A nagyvárad kir. törvényszéknél szervezett esküdtbíróóság rendes esküdtjeinek évi listroma az 1902. évre.

Nadányi Jenő földbirtokos, Nagyvárad. *Kaáli Nagy Endre* p. ü. titkár, Nagyvárad. *Dr. Nagy Endre* jogtanár, Nagyvárad. *Nagy Gyula* kefekötő, Nagyvárad. *T. Nagy Gyula* kisbirtokos, Komádi. *Nagy Ignác* p. ü. számtanácsos, Nagyvárad. *Nagy József* mázoló, Nagyvárad. *Id. Nagy Károly* timár, Nagyvárad. *Nagy Lajos* m. árvaszéki ülnök, Nagyvárad. *Nagy Mihály* szabó, Nagyvárad. *Nagy Sándor* földbirtokos, M.-Keresztes. *Z. Nagy Sándor* községi bíró, Paptamási. *Nádor Henrik* kereskedő, Nagy-

várad. *Nádudvari Lajos* ref. lelkész, Bors. *Nánási Imre* ref. lelkész, M.-Telki. *Náth János* fényképész, Nagyvárad. *Nemes Károly* fakereskedő, Nagyvárad. *Németh Antal* lakatos, Nagyvárad. *Nyiri István* gépészmérnök, B.-Ujfalu.

Olasz Elemér földbirtokos, Nagyvárad. *Oláry Gyula* kereskedő, Nagyvárad. *Oó Mihály* tanító, Nagyvárad. *Ozsváth Lajos* m. levéltárnok, Nagyvárad. *Ötvös Károly* vizszab. felügyelő, B.-Ujfalu.

Pallag Sándor földműves, Kőtegyán. *Pallay Lajos* ügyvéd, Nagyvárad. *Palóczy Károly* kovács, Nagyvárad. *Dr. Papp Coriolán* ügyvéd, Nagyvárad. *Papp Gergely* városi pénztáros, Belényes. *Dr. Papp Jusztin* ügyvéd, Tenke. *Patta Manó* órás, Nagyvárad. *Pázmány Dániel* asztalos, Nagyvárad. *Pehárcz Sándor* urad. tisztartó, Székelyhid. *Pekanovits Imre* mérnök, Nagyvárad. *Pellier Ferencz* szobrász, Nagyvárad. *Penkert Mihály* birtokos, Székelyhid. *Dr. Persz Adolf* jogtanár, Nagyvárad. *Petrányi Ferencz* gőzmalomtulajdonos, B.-Diószeg. *Petrovai Sándor* kereskedő, Nagyvárad. *Pikó Sándor* nyug. erdész, Margitta. *Dr. Pisky Imre* ügyvéd, Székelyhid. *Plattay Miklós* földbirtokos, Artánd. *Polgár Frigyes* mérnök, Nagyvárad. *Polyák Károly* földbérlő, Kőtegyán. *Dr. Popovits Constantin* ügyvéd, Belényes. *Popovits György* kisbirtokos, Cséffa. *Dr. Popper Ákos* könyvelő, Nagyvárad. *Ifj. Popper József* kereskedő, Nagyvárad. *Porjesz Hermann* butorkereskedő, Nagyvárad. *Poynár János* dohányfelügyelő, Nagyvárad. *Dr. Poynár Miklós* ügyvéd, Élesd. *Pozsonyi László* gépészmérnök, Nagyvárad.

Ifj. Radovits Sándor szürszabó, Nagyvárad. *Rácz Mihály* nyug. városi főjegyző, Nagyvárad. *Rákosi Viktor* stítő, Nagyvárad. *Reichard Dávid* kereskedő, Nagyvárad. *Dr. Reiner Albert* ügyvéd, Nagyszalonta. *Reinle Gyula* főispáni titkár, Nagyvárad. *Reudes Vilmos* építésmérnök, Nagyvárad. *Récsei József* órás, Széplak. *Réz Mihály* iskolafelügyelő, Nagyvárad. *Id. Rimanóczy Kálmán* építész, Nagyvárad. *Ifj. Rimanóczy Kálmán* építész, Nagyvárad. *Dr. Rosenthal Mór* ügyvéd, Nagyvárad. *Rottmann Jakab* ügyvéd, Nagyvárad. *Kovács János* ref. tanító, Kőtegyán. *Dr. Róz József* ügyvéd, Nagyvárad. *Rozslay Géza* lakatos, Nagyvárad.

Dr. Sarkadi Lajos kamarai titkár, Nagyvárad. *Sas Ede* lapszerkesztő, Nagyvárad. *Sávor Kálmán* bizt. titkár, Nagyvárad. *Schenker Mihály* földbirtokos, Nagyvárad. *Schercz Károly* építész, Nagyvárad. *Schmidt Károly* könyvelő, Nagyvárad. *Schmiedt Gyula* könyvkötő, Nagyvárad. *Schmuczler János* órás, Nagyvárad. *Schopper György* géplakatos, Nagyvárad. *Schönberger Armin* üzletvezető, Nagyvárad. *Schönfeld Lajos* kereskedő, Nagyvárad. *Schwartz Ferencz* földbirtokos, Nagyvárad. *Schwartz Jakab* gyáros, Élesd. *Schwartz Jakab* tkptári könyvelő, M.-Telegd. *Schwartz Márton* földbérlő, Nagyvárad. *Schwartz Sándor* fakereskedő, Nagyvárad. *Dr. Schweiger Ede* ügyvéd, Nagyvárad. *Sebess Gyula* földbirtokos, Fekete-Tót. *Simon János* hangszerkészítő, Nagyvárad. *Sonnenfeld Adolf* papirkereskedő, Nagyvárad. *Dr. Sonnenfeld Zsigmond* ügyvéd, Nagyvárad. *Sonnenwirth Ignác* bazáros, Nagyvárad. *Spetkó József* vendéglős, Nagyvárad. *Stark Gyula* igazgató-tanító, Nagyvárad. *Steiner M. Albert* kereskedő, Nagyvárad. *Stern Sándor* kávé, Nagyvárad. *Sternberg Lázár* kereskedő, Fugyi-Vásárhely. *Stettner István* borkereskedő, Nagyvárad. *Dr. Stocker József* ügyvéd, Nagyvárad. *Strobec Károly* kocsigyáros, Nagyvárad. *Südy Gyula* gazdatiszt, Bors. *Sütő Antal* gőzmalmi felügyelő, N.-Szalonta.

Szabadhegyi Géza, földbérlő, Ilye. *Szabó Demeter* hentes, Nagyvárad. *Szabó Gábor* földműves, Sáp. *Dr. Szabó György* ügyvéd, Nagyvárad. *Szabó Gyula* kelmefestő, Nagyvárad. *Szabó István* kisbirtokos, Székelyhid. *Szabó József* ref. lelkész, Báránd. *Szabó Károly* asztalos, Nagyvárad. *Szabó Lajos* magánzó, Nagyvárad. *Száhlender Károly* vasuti igazgató, Nagyvárad. *Szemes Imre* s. tanfelügyelő, Nagyvárad. *Szendrey Sándor* kisbirtokos, Székelyhid. *Székely Gyula* birtokos, Székelyhid. *Székely Sándor* kápt. számvizsgáló, Nagyvárad. *Szigeti Elek* ref. lelkész, M.-Keresztes. *Szikszay Lajos* ügyvéd, Nagyszalonta. *Sziládky Ernő* szabó,

Nagyvárad. *Szilágyi György* földműves, Sarkad. *Szirmay Lajos* szabó, Nagyvárad. *Szúrka Elek* bérlő, M.-Peterd. *Szlávy József* földbirtokos, Er-Kenéz. *Szmazsenka Ernő* vasuti üzletvezető, Nagyvárad. *Szobota Mihály* csizmadia, Nagyvárad. *Dr. Szolcsányi Hugó* jogtanár, Nagyvárad. *Szödényi Nándor* magánzó, Nagyvárad. *Szöke Gyula* rajztanár, Nagyvárad. *Sz. Szőlősy Mihály* földműves, Nagyszalonta. *Szunyogh Zsigmond* földbirtokos, Erselind. *Szűts Izsó* tanár, Nagyvárad. *Szűts Kálmán* tkptári könyvelő, Ermibályfalva. *Szűts Sándor* tanító, Bors. *Nagyszalonta.* *Szűts Sándor* tanító, Bors.

Takács Ferencz kisbirtokos, Komádi. *Tapolcsányi Dezső* püspöks. számtiszt, Nagyvárad. *Tardy György* földbérlő, B.-Ujfalu. *Tardy Sándor* földbérlő, B.-Ujfalu. *Dr. Thury Kálmán* ügyvéd, Nagyvárad. *Thury Károly* ügyvéd jelölt, Nagyvárad. *Tichy Gyula* vasuti igazgató, Nagyvárad. *Tikász István* földműves, Berettyó-Ujfalu. *Id. Tikász Sándor* földbirtokos, B.-Sz.-Márton. *Timár László* nyug. vasuti tisztviselő, Bucsa. *Gróf Tisza Kálmán* nagybirtokos, Erdőgyarak. *Tomcsányi Sándor* urad. tiszt, Nagyvárad. *Tomsek Ferencz* ügyvéd, Nagyvárad. *Tóth Albert* árvaszéki ülnök, Nagyvárad. *Dr. Tóth Ferencz* ügyvédjelölt, Nagyvárad. *Tóth Imre* építő, Nagyvárad. *Tóth István* ügyvéd, Nagyvárad. *Tóth Károly* ref. tanító, B.-Diószeg. *Tóth Mihály* földműves, B.-Nagy Bajom. *E. Tóth Mihály* földműves, B.-Ujfalu. *Tölczér Lajos* püsp. főszámvevő, Nagyvárad. *Török Gyula* tanító, N.-Szalonta. *Török László* püsp. erdőmester, Nagyvárad. *Tunyoghy Lajos* kereskedő, Székelyhid.

Ujhegyi Béla nyug. csendőrnagy, Nagyvárad. *Ullmann József* borkereskedő, Nagyvárad.

Vadai József tanító, Nagyvárad. *Waldmann Márk* ügyvéd, Nagyvárad. *Vasadi Péter* nyug. tanító, Kőrösszeg. *Váradai Manó* mérnök, Nagyvárad. *Váradai Mór* ügyvéd, Nagyvárad. *Dr. Várnai Ferencz* ügyvéd, Nagyvárad. *Vecsey Sándor* ref. lelkész, Asszonyvásár. *Weimann Béla* építész, Nagyvárad. *Weiszlovits Lajos* kereskedő, Nagyvárad. *Vendler Márton* urad. számtartó, Élesd. *B. Veres Imre* földműves, B.-Ujfalu. *Veres István* ref. lelkész, Rév. *Veres Károly* építész, N.-Szalonta. *Vertán Zoltán* földbirtokos, Szombatság. *Végner Odön* kereskedő, Nagyvárad. *Dr. Vinkler Lajos* ügyvéd, Margitta. *Voszka Ferencz* cipész, Nagyvárad. *Vulkán József* lapszerkesztő, Nagyvárad.

Wallerstein Ferencz kereskedő, Nagyvárad. *Dr. Wallner Odön* m. t. ügyész, Nagyvárad. *Dr. Wawrek Kálmán* ügyvéd, Nagyvárad. *Weingartner Andor* gazd. titkár, Nagyvárad. *Weinstein Mór* szesznyakereskedő, Belényes. *Dr. Weisz Adolf* ügyvéd, Tenke. *Weisz Gábor* szeszgyári igazgató, Nagyvárad. *Weisz Jakab* tkptári igazgató, B.-Diószeg. *Dr. Weiszberger Lipót* ügyvéd, Nagyvárad. *Wertheimstein Alfréd* földbirtokos, Nagyvárad. *Winkler Lajos* tanár, Nagyvárad.

Zakar Ferencz tkptári pénztárnok, Sarkad. *Zakar István* kereskedő, Sarkad. *Zakar Kálmán* tkptári könyvelő, Margitta. *Zankó Tamás* kasznár, Belényes. *Zathureczky István* földbirtokos, Czécze. *Zádor Márton* kereskedő, Berettyó-Ujfalu. *Zámbory László* kaszinógondnok, Nagyvárad. *Zedlek Róbert* bankpénztárnok, Nagyvárad. *Zilahi Sámuel* m. alszámvevő, Nagyvárad. *Zinner Károly* légszeszgyári művezető, Nagyvárad. *Zsigmond Ferencz* ref. lelkész, Artánd.

(Folytatjuk).

Két bőr egy rókáról.

Az Elemi biztosító társaság utazója volt *Fülöp Jenő* nagyváradai lakos és mint ilyen *Buda Péter* csehi lakos belsőségét tűzkár ellen még 1898-ik évben biztosította.

Időközben gazdát cserélt *Fülöp* s az Első hazai biztosító társaság utazójává vált. *Buda Péter*t 1899-ik évben újból felkereste s az időközben felépült magtár biztosítását is véleményezte. *Buda* hajlott a szép szóra s még inkább a jutányos s kedvező feltételeknek s a biztosítást kiterjesztette a magtárra is; s mivel *Fülöp* az Elemi biztosító intézet utazójának mondta magát az 1899-ik évben is,

Buda az összes évi járulékot mint illetékesnek átadta. Fülöp zsebre vágta a pénzt s a tévedésben levő Budát nem világosította fel.

Az Elemi biztosító-társulat azonban nem kapván kézhez a részlet összeget, Budát beperelték.

A beperesített Buda a törvényszéknél kereste jussát s Fülöp Jenő vád alá is lett helyezve okirathamisítás büntetése miatt.

Ügyében Fassie Pál elnöklété alatt tegnap volt a főtárgyalás. Fülöp Jenő az okirathamisítás büntetésében bűnösnek mondatott ki és 8 havi börtönre ítéltetett.

Vádolt felmentésért felebezett.

Ragadós kezű vendég.

Guttman Adolf vaskóhi lakos házában hetekig is ezer örömmel, magyaros vendégszeretettel, szívesen látta rokonait s tehetsége szerint igyekezett vendégeinek lehetőleg kényelmet nyújtani. Unokanővére Keller Regina igen gyakran volt vendége a barátságos hajléknak, de a múlt év szeptember havában csakmányul visszaélt a sok szíveséggel. Több héttig volt látogatóban Guttmannal s midőn eltávozott azzal halálta meg a rokona figyelmét, hogy egy nagyon érdekes brillant gyűrűt és egy arany karkötőt gyűrűt birtokába vett és szó nélkül távozott s a lopott tárgyakat elzalogosította.

Erről azután nyomára jöttek a lopásnak és Guttman meg is tette a bűnvádi feljelentést.

Tegnap Fassie Pál kir. törvényszéki bíró elnöklété alatt tartatott meg a főtárgyalás.

S miután a cselekmény elkövetése bebizonnyitva lett a kir. törvényszék Keller Reginát lopás büntetése miatt 3 havi fogházra ítélte. Az ítélet jogerős.

EGYESÜLETEK.

A Szt. László-egylet gyűlése.

A szent Lászlóról nevezett nagyváradai koldusápoló és gyermek menedékház-egylet f. hó 19-ik napján, d. u. 5 órakor saját helyiségében választmányi ülést fog tartani, melyre az érdekeltek tisztelettel meghívotnak. Kelt Nagyváradon, 1901. decz. 12-én. Az egyleti elnökség.

A Biharmegyei Népművelési-Egylet gyűlése.

A »Biharmegyei Népművelési-Egylet« választmánya ma (péntek) d. u. 5 órakor a közs. polgári iskola épületében levő helyiségében (földszint 10. sz. ajtó) választmányi gyűlést tart.

SZINHAZ.

HETI MŰSOR.

Péntek: Az almafa — Pillangókisasszony
Szombat: Orpheus a pokolban.

A Becsület.

Eppen aktuális dolog volt elővenni Sundermann nagyhatású és nagy igazságokat tartalmazó darabját, a Becsületet. Most, mikor a párbaj-ellenes mozgalom megint rövid időre csalfa játékaikat űzi a közönség lelkesedni tudó részével, a játsszi kedv élénkítésére igen alkalmas a Becsület. Okos emberek gondolkodhatnak a darab nagy igazságain, fogékony szívek meg lehetnek töltök hatva, még a dramaturg is élvezheti az igazi, de izléssel színpadra vitt realizmus felemelő hatását. Ez visz az igazi idealizmushoz.

Kellően volt tehát a közönség hangolva a Becsülethez s így rossz előadás mellett jó is

lett volna a hatás. A tegnapi est azonban mint drámai előadás is a jobbak között tartozott. Szarvasi Sándor (Róbert) a darab második felében valósággal remekelt. Igaz érzéssel beszélt és játszott, a közönséggel minden szavát át tudta éreztetni. Annál örömebb jegyezzük ezt fel, mert a darab első s némileg még a második felvonásában is nem volt eléggé közvetlen és természetes. Innen kezdve gyorsan és fokozatosan haladt addig, hogy nyílt színen is többször megtapsolták.

Bérczi (Heinicke) nagyot tévedt, mikor megnevettette a közönséget s egy testileg-lelkileg nyomorékból komikus alakot csinált. A nyomor sohasem nevetséges, a lelki nyomor legkevésbé. E tekintetben sokkal helyesebben járt el Benkő Jolán (Heinickené). Neki is voltaképpen a komikum az otthona s mégis eltalálta a komoly hangot. Ha nem csalódnunk, az lesz az ok, hogy Bérczi színezni akart s hazatévedt a bohózatba; Benkő Jolán félt ettől a sorstól, nem sokat ágált — s egyszerű, de jó alakítást nyújtott.

Tévedés volt Augusztia szerepét Kacziány Violának, Almat Szohner Olgának kioszfani. Az előbbi nagyon rideg, merev, Szohner pedig — hogy úgy mondjuk — nagyon gyermekes volt szerepében. S hogy a kifogásokkal végezzünk: Kohári az uri szerepben még ügyetlen.

A kik Szarvasi mellett a drámai előadást mégis sikerre vezették, azok első sorban E. Kovács Mariska, aztán Krasznay, Peterdy, Bogdár és Dési. Mindenik megtalálta szerepének alaphangját s egyénivé, önállóvá tette alakítását.

Közönség középszámmal. Dr. K. A.

Pillangókisasszony. Ma, pénteken ismét színre kerül Székely Irénnel a czimszerepben a »Pillangókisasszony«, ez a bájos exotikus kis tragédia, mely Bokor egyfelvonásos vígjátékával együtt emlékezetes sikert aratott a nagyváradai színpadon.

Alberti Werner Nagyváradon. A budapesti m. kir. operaház első tenoristája folyó hó 16-án, azaz hétfőn folytatja vendégtájkait színházunkban. Az illusztris vendég két legbrilliansabb szerepében mutatkozik be a közönségnek: a »Parasztbecsület«-ben Turidut, »Bajazók«-ban Canit fogja énekelni.

Nem érdektelen ez alkalomból felemlíteni azt a nem mindennapi esetet, amely Alberti Wernert most két év előtt érte milánói vendégszereplésekor. A művész amint a »Kaczag Bajazók« refrainü dalt a közönség tombolása közt harmadszor elénekelte, az első páholyból egy ibolya csokorba rejtve nagy értékű koronás mellűt dobott neki egy előkelő diplomata felesége. Ezt a mellűt még most is legnagyobb diadalának tekinti a művész, mikor barátaival és ismerősei körében elbeszélget.

Orpheus. Offenbach-est lesz szombaton a színházban. Orpheus kerül színre Orlei, Lányi, Edith, Székely Anna, Kulinyi Mariska, Fintér Imre, Bérczi és Füredi-vel.

Drámai ciklus. Nagyon érdekes drámai ciklust ígér a Szigligeti-színház műsora. Szigligeti és Csiky darabjai fogják a sorozat jórészt lefoglalni. A cifra nyomorúság, Proletárok, Liliomfi és a Fény árnyai című darabokból már is javában folynak a próbák a színpadon.

Az ember tragoediája. Madách Imre hallatlan remeke még e hó folyamán színre kerül a Szigligeti-színházban. Somogyi Károly áldozatot, költséget nem kímélve, pazarul fényes új kiállításal hozza színre a darabot, melyben kivétel nélkül a teljes személyzet részt vesz.

Két Szigligeti darabra is készül a vigjáték, illetve a drámai személyzet, az egyik Liliomfi és Szellemfi énekes vigjáték, a másik Fény árnyai, színmű. Mindkettőt Somogyi Károly rendez.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 77.

Idénybérlet 74.

Nagyváradon, pénteken, 1901. decz. 13-án

A Z A L M A F A

Vigjáték.

Pillangókisasszony.

Japán dráma.

S Z E M E L Y E K :

Pinkerton hadnagy	— — —	Dési Alfréd
Kitty, felesége	— — —	Kacziány Viola
Sharpless amerikai konzul	— — —	Peterdy
Yamadori, japán főúr	— — —	Krasznay Andor
Nakodó	— — —	Bérczi Gyula
Pillangókisasszony	— — —	Székely Irén
Prolog	— — —	E. Kovács M.

HELYARAK: Nagypáholy 7 fr. földszinti és első emeleti páholy 6 fr. Másodemeleti páholy 4 forint. Zsolye 1 frt 50 kr. Kőrszék 1 frt 20 kr., Támlászkék 1 frt. Erkélyülés 1-ső sor 60 kr., közép 2-ik sor 50 kr., Erkélyülés oldal 2-ik sor 40 kr. II. emeleti zártzék 30 kr. Földszinti állóhely 50 kr., Diák és katonajegy a földszintre 30 kr. Karzati állóhely 20 kr. Egy színlap 10 kr.

Kezdeté 7 órakor, vége 10 órakor.

Jegyek előre válthatók d. e. 10-16l 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnítás fél 7, vasár- és ünnepnapokon este 6 órakor.

Holnap szombaton, decz. 14-én

Orfeusz a pokolban.

Operett.

REGÉNY-CSARNOK

A Polanieczki-család.

Írta: Sienkiewicz Henrik. — Fordította: Kolosváryné-Korányi Ilona.

41
Ez a fakó őszi táj Máriának emlékébe hozta a múlt idők falusi foglalkozásait, a régi életet; a csűrben fekvő buzabévek illatát, a kerek boglyákkal megrakott mezőket, a nap töltte rétet, a melyet elmosódó cserfasor zár el a távol szemhatáron. Fölbredt benne újra a falusi életnek, a lelki békének, a hangtalan, méla csendnek fájó nostalgija... Lelkének örökös küzdelme, agyának szüntelen munkaja daczára, üresnek, meddőnek tetszett a városi élet. Csak egyet érzett: hogy az a tevékeny mult, a melyből bátorságot és hitet merített, a melyben hasznosnak és szükségesnek érezte magát, hogy az a munkaszülte önelégültség örökre elveszett, s hogy a jövő mit sem rejt, a mi kárpótlást nyújthatna azért, a mit áldoznia kellett. Hiszen igaz, hogy visszaszerezhetné Krzemient: de milyen áron? Ha Maszkónak nyújtja kezét! Nem, nem: ez a gondolat irtózáttal töltötte el szívet. Maszkó vörös arcza, hegyes pofaszakála, önhittsége, kettettett angolos magatartása ellenszenvet keltett benne. Polanieczki iránt táplált haragja is újra éledt, mert hiszen ő okozta minden bánatát, minden szenvedését. Utálta az egyiket s úgy vélte, hogy gyűlöli a másikat. Az élet szomorú sivatagnak tetszett, a melynek célja nincs, a mely telve van a múlt emlékeivel, telve keserűséggel, haszontalan, eredménytelen üres jövővel. Ez a nap ragyogó őszi bájával megnyugvás helyett csak újabb bánatot, levertséget okozott.

A kirándulók mindnyájan nyomott kedélyhangulatban voltak. Litka szomorú és szótlan s Emilie asszony aggodalmasan töprengött, hogy ez a megmagyarázhatatlan levertség nem-e

egy újabb roham előjele. Csapán Plawiczki őrizte meg derült vidámságát. Feszés kabátjában, a gomblyukban díszlő vörös székfűvel, karjára vetett világos felöltőjével divatképhez volt hasonló s most, hogy köszvénye nem bántotta, ragyogott az örömtől és meglege-
déstől.

Bigielék új épületektől környezett háza sűrű fenyőcsoportok közt állt, a melyek még a régi erdő hirmondó maradványai. Sötét, fekete galyaik csüggedt csudálkozással vették körül az új falak fényes fehérségét.

A vendégeket a ház előtt fogadta az egész család, Bigiel felesége és gyermekei. A látogatás szinte örömet keltett. Bigielné nagyon szerette Máriát s ő, mint Emilie asszony is, azon igyekezett, hogy Polanieczkivel összeházasítsa. Meg kell tehát nyernie a leányt, biztosítani kell annak barátságát, mert minél bizalmasabb a viszony, s minél otthonosabban érzi magát náluk, annál kevésbé fog ellenszegülkedvencz tervük végrehajtásának. A mi Plawiczkit illeti, a ki idáig csak egy-egy névjegygyel tisztelte meg néha-néha Bigielt, most barátságos kívánt lenni, természetesen, csak kellő tartózkodással, a mennyire nemes ember teheti, a ki jóakaró bátorítással támogatja a polgárság törekvéseit. Kifogástalan udvariassággal hajtotta meg magát Bigielné előtt, sőt kezét is csófolta a jó asszonynak, aztán annak férjéhez fordult, a kihez leereszkedő bizalmassággal intézte a következő kis beszédet:

— Uram, a mai világban mindenki megfizetetésnek veheti, ha az ön házába léphet. Én annál nagyobb örömmel teszem ezt, mert öcsém a kereskedelmi pályát választotta, a melynek ön — engedje ezt kifejezmem — díszére és dicsőségére válik. Örömmel üdvözlöm önben jó Stas öcsém társát!

A hölgyek ezalatt helyet foglaltak a verandán, a hova a ragyogó napfény, a lenge fuvallom szárnyán belopódzott az erdő erős, édes illata.

— Polanieczki még nincs itt? — kérdezte Emilie asszony.

— De igen. Stas ur ma reggel lepott meg bennünket. Kraslawka asszonyhoz ment át az imént, a ki itt lakik két lépésnyire. — S Mária felé fordulva magyarázva mondta: — A nyaralók gombamódra épülnek körös-körül. Kraslawskáék legközelebbi szomszédaink.

— Kraslawka kisasszonnyal itt-ott találkoztam városi első tartózkodásom idején. Akkor nagyon szenvedőnek látszott, — felelt Mária.

— Nagyon vérszegény. Tavaly télen Pauba kellett mennie.

(Foly. köv.)

TAVIRATOR.

Apponyi a német vámtarifáról.

Budapest, decz. 12. (Saját tud. táv.)
Apponyi Albert ma nyilatkozott az Atheneum egyik munkatársa előtt, a német vámtarifa szigorításáról. Megjegyezte, hogy ez reánk, különösen marhakivitelünkre nagyon hátrányos és abban az esetben, ha a rendeleten változtatva nem lesz, mi leszünk kénytelenek megtenni a szükséges lépéseket.

Párbaj a katonáknál.

Budapest, decz. 12. (Saj. tud. táv.)
Hir szerint a mai nap a közös hadsereg tisztjei tiltkos rendeletet kaptak, mely a párbaj szigorú korlátozásáról szól. A rendelet értelmében ugyanis az ezredes tudta és beleegyezése nélkül senkinek fegyveres elégtételt venni, vagy kérni nem szabad. Abban az esetben pedig, ha valaki tetteleg bántalmaztatnék, ügyét a bíróság elé vinni köteles.

Botrány a tartománygyűlésen.

Budapest, decz. 12. (Saját tud. táv.)
A mai zágrábi tartománygyűlésen botrányos dolog történt. *Tuskár* és *Harrunbazi* között heves vita fejlődött ki, később nevezettek a szónokokat beszédjükben zavarták, oly annyira, hogy az elnök kénytelen volt az ülést felfüggeszteni. Hírlik, hogy mindkettőjüket ki fogják zárni a parlamentből.

A csár utazása.

Pétevár, december 11. A csári pár gyermekeivel Carszkoje-Szelóból Gacsinába költözött. Alexandrovics Szergej nagyherceg nejével külföldre utazott. A tibeti követ ma délbén Carszkoje-Szelóban kihallgatáson volt a csári párnál. (M. T. I.)

Véres nász.

Budapest, decz. 12. (Saját tud. táv.)
Barcelonából jelentik, hogy egy ma tartott fényes főuri lakzin véres jelenet játszódott le. A templomban éppen áldását adta a lelkész az ifju párra, midőn fegyver dördült el s a menyasszony halva bukkott az oltár lépcsőjére. A tettes a vőlegény elhagyott kedvese volt s az elcsábított nő ily véres elégtételt szerzett magának.

A búr háboru.

Glasgow, december 11. Brodrick hadügyminiszter ma itt beszédet mondott, amelyben azt hangoztatta, hogy a háboru költségei az utolsó két hónapban jelentékenyen csökkentek és hogy a Randvidék ipartelepeit most már nagyobb terjedelemmel lehet üzembe állítani. Hetenkint 400 menekülő tér vissza, holt azelőtt kéthetenként csak kétszázan tértek vissza tüzhelyükhöz.

Vryheid, december 9. Hir szerint Botha nagy csappattal a vryheidi kerület északkeleti részében áll. (M. T. I.)

Japán és Kina.

Jokoháma, december 11. A képviselőház válaszfeliratában konstatálja, hogy bonyodalmak előjelei mutatkoznak Kelet-Azsiában és biztosítja a császárt, hogy kötelességét gondosan és körültekintéssel fogja teljesíteni. (M. T. I.)

Svájcz a búrokért.

Bern, december 11. A berni kanton nagy tanácsa egyhangu határozatával azt a javaslatot terjesztette a szövetségstanács elé, hogy keressék meg az összes államokat az iránt, hogy a dél-afrikai koncentrált-táborba zárt búr asszonyok és gyermekek érdekében közös lépések tétessenek. A javaslat a napokban kerül tárgyalásra. (M. T. I.)

KOZGAZDASAG.

Kelch Jenő és Társa

Tőzsde jelentése

— A Tiszántúli eredeti távirata. —

Határidők.

Budapest, decz. 12

Buza októberre	7.84
Buza áprilisra	8.80
Tengeri	5.14
Rozs okt	6.69
Zab apr.	6.98
Káposzta, repce, aug.	

Értéktőzsde

Budapest, decz. 12.

Osztrák hitel	625.50
Magyar hitel	639.50
Államvasút	624.50
Rimamurányi	416.—
Magyar jelzálog	488.—
Ságotarjáni	
Wagon-kölcsön	

Hivatalos árfolyamok

a budapesti aru- és értéktőzsdén 1901. decz. 12-én.

Magyar aranyjárdék 4%	118.90
Magyar koronajárdék	94.25
Magyar vasuti kölcsön aranyban 2 1/2%	121.90
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 1/2%	100.70
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	118.75
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	98.—
Itáiméresi jog megváltási kötvény	100.—
Horvátb-szlavónföldterhermentesítési kötvény	98.50
Magyar nyerevény-sorsjegy-kölcsön	176.—
Tiszszabályozás és szegedi sorsjegyek kölcsön	146.—
Osztrák járdék papírban	98.75
Osztrák járdék ezüstben	98.75
Osztrák járdék aranyban	118.90
Osztrák korona járdék	95.75
Osztrák államsorsjegyek	141.—
Osztrák magyar bank részvény	14.94
Magyar hitelbankrészvény	666.—
Osztrák hitelintézet részvény	654.—
Párisi vista	95.22
20 frankos arany (Napoleon'or)	19.05
Németbirodalmi márka	117.17
London vista	239.85
20 márkás arany	25.4

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Most lehet legolcsóbban
női és férfi fehérneműt, vásznat és asztalneműt
beszerezni!

Menyasszonyi kelengyék!

Teljes végeladás!

Kunz József és társa czég,

Nagyvárad, Szt. László-tér.

Belépési felhívás a „Polgári takaré- és segély-szövetkezet” VII-ik évtársulatába.

A „Polgári takaré- és segély-szövetkezet” 1902. január 1-én új évtársulatot nyit, mely 156 héten át, vagyis 1904. év végeig tart. — Mindenki tetszés szerinti számban jegyezhet üzletrészeket s minden üzletrész után hetenként 20 fillér (10 kr.) fizetendő. A három év eltelté után az évtársulat feloszlik s az összes jövedelem a résztvevők között felosztatik és mindenki megkapja a befizetett tőkét a felmerült haszonnal együtt.

A szövetkezet célja a takarékossgot előmozdítani és önségélyt nyújtani, a mennyiben a tag heti betétei által önmagának tőkét gyűjt, mely a heti részletekben való befizetések dacára is a takarékpénztári kamatozásnál magasabb nyereséget hoz és mert minden tag az általa befizetett összeg $\frac{4}{100}$ részét 6%-os kamatláb mellett minden előleges bejelentés nélkül kölcsönkép felveheti.

Vidéki tagok a heti fizetéseket postai cheque-lapok útján teljesíthetik.

A szövetkezetbe való belépés alkalmával üzletrészenként 10 fillér (5 kr.) beiratási díj fizetendő s egy heti részlet lefizetése után már mindenki megkapja saját nevére írt könyvecskéjét.

Szövetkezetünk jelenlegi tisztelt tagjait, valamint mindazokat, kik az 1902. január 4-től kezdődő 7-ik ciklusnak tagjai óhajtanak lenni, felkérjük, hogy a felvétel iránt intézeti üzlethelyiségünkben (Kossuth Lajos-utca 4. sz. a.) mielőbb jelentkezni sziveskedjenek.

Nagyvárad, 1901. október hó.

A „Polgári takaré- és segély-szövetkezet”

228-6-10

igazgatósága.

A 7-ik évtársulat befizetési napjai:

Kedd délután . . . 3—5-ig.

Szombat délután 3—5-ig.

A szövetkezetnek ez időszereint 2500 tagja van, több mint 45000 üzletrészszel.

165/1901. számhoz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött bírósági végrehajtó ezenel közhírré teszi, hogy a bpesti I—III. ker. kir. járásbírósnak 1901. évi V. VI. 564. számú végzésével Dr. Simonyi Sándor ügyvéd által képviselt Kajtár Jenőé felperes részére Schmied Ödön és neje alperes ellen 12000 kor. követelés és jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperesektől lefoglalt 3000 kor. becsült ingóságokra a nagyvárad-városi kir. járásbírósnak VI. 1220/4. 1901. számú végzésével a további eljárás elrendeltetvén, annak az alap és felülfoglaltatók követelése erejéig is, amennyiben azok kielégítési jogot nyertek volna, az árverés a helyszínén v. i. Nagyváradon, alp. lakásán (Kőfaragó-utca Schlauch Jozefin-ház) leendő megtartására határidőül 1901. évi

december hó 16. napjának délután 3 órája tüzetik ki, mikor a bíróság lefoglalt butorok s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, amennyiben részükre foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alulírott kiküldöttnél vagy írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

Kelt Nagyváradon, 1901. évi november hó 30. napján.

Várnai Henrik,

261-1-1.

kir. bírósági végrehajtó.

Kitünő saját termelésű borok

kaphatók lakásomon üvegezten a következő árban:

1. Ujbor (Nagyvárad karcos) 1 liter palaczk nélkül . . . 32 kr.
2. Ó asztali gyoroki fehér bor 1 liter » » » » . . . 42 kr.

Finom fajborok:

3. Kadarka (szemelt vörös bor) 1 liter palaczkkal 1 frt — kr.
4. Cabernet » » » 1 liter » 1 frt 10 kr.
5. Szilváni » fehér pecsenyebor 1 liter » 1 frt 10 kr.
6. Sauvignon » » csemegebör 1 liter » 1 frt 20 kr.

10 üvegen felüli megrendelést házhoz is szállítatok, $\frac{1}{2}$ literes üvegek a 3, 4, 5, 6. sz. borokból fele árban kaphatók.

Ugyanezen borok hordóban Hl.-enként tetemesen olcsóbban számíttatnak.

Telefon-szám 406.

280-3-0

Molnár Lajos,

Schlauch-tér, 18.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

SZENT LÁSZLÓ KÖNYVNYOMDA R. T.

Nagyvárad, Apáca-utca 3. szám.

Művek,
folyóiratok, hírlapok,
vonalzatok,
gazdasági nyomtatványok,
egyházi, községi
és egyéb
hivatalos nyomtatványok,
körlevelek,
levélborítékok.

Elvállal és készít:
izléses kivitelben
mindennemű
nyomdai munkákat
jutányos árak mellett.
Vidéki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Levélfeljek,
számlák, falragaszok,
báli meghívók,
tánczrendek, étlapok,
naplók,
palaczkfeliratok,
névjegyek,
gyászlapok
stb. a nyomdai szakba
vágó nyomtatványok
készítése.

A lat. és gör. szert. kath. egyházmegyei nyomtatványok

raktára.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.